

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v právnej veci žalobcu **Mgr. P. D.** bývajúceho v Š. proti žalovanej **MUDr. I. D., bývajúcej v Š.**, zastúpenej JUDr. D. H., advokátkou v S., **o zaplatenie 9083,35 € (273 645 Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 13 C 144/2006, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 28. februára 2011 sp. zn. 9 Co 4/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa svojou (konečnou) žalobou domáhal zaplatenia 9083,35 € titulom náhrady podielu žalovanej na dlhu vzniknutom zo zmluvy o pôžičke uzavretej dňa 20. decembra 2001 medzi rodičmi žalobcu ako veriteľmi a žalobcom a žalovanou ako dlžníkmi (§ 511 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ďalej len „OZ“).

Okresný súd Nové Zámky rozsudkom z 5. mája 2008 č. k. 13 C 144/2006 – 132 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 2 572,53 € (77 500 Sk) s príslušným ročným úrokom z omeškania z jednotlivých splatných súm, vo výroku rozsudku uvedených, do zaplatenia v lehote 15 dní po právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu (ako predčasnú) zamietol. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Nové Zámky 4,65 € (140 Sk) titulom doplatku súdneho poplatku do 15 dní po právoplatnosti rozsudku. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Uviedol, že splátky po 165,97 € (5 000 Sk) mesačne boli (okrem posledných dvoch) spoločnými splátkami pre oboch manželov (žalobcu aj

žalovanú) . Ak žalobca dňa 20. februára 2007 zaplatil zvyšok pôžičky vo výške 18 830,58 € (567 290 Sk) svojej matke, ako v tom čase už len jedinej veriteľke, potom na neho prešiel nárok aj pôvodných veriteľov voči žalovanej na vrátenie pôžičky do výšky nesplatennej časti – sumy 2 572,53 € (77 500 Sk), pozostávajúcej z mesačných splátok po 82,98 € (2 500 Sk) od októbra 2005 do apríla 2008. O úrokoch z omeškania rozhodol podľa § 517 ods. 2 OZ a trovách konania podľa § 150 O. s. p.

Krajský súd v Nitre uznesením z 22. januára 2009 sp. zn. 9 Co 217/2008, 9 NcC 24/2008 – 174 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej (vyhovujúcej časti a v časti týkajúcej sa trov konania) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu potreby doplniť dokazovanie na okolnosti, akým spôsobom žalobca žalovanú vyzval na zaplatenie náhrady na ňu pripadajúceho podielu z dlhu na pôžičke a ustálenia výšky dlhu žalovanej. Konštatoval, že o námietke zaujatosti vznesenej žalovanou a týkajúcej sa postupu sudcu v konaní, nerozhodoval.

Okresný súd Nové Zámky (v poradí druhým) rozsudkom zo 6. novembra 2009 č. k. 13 C 144/2006 – 209 (po zastavení konania v časti 116, 18 € pre späťvzatie žaloby v tejto časti) uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 9 083,35 € (273 645 Sk) s 9,5% € úrokom z omeškania ročne od 22. 5. 2007 do zaplatenia a trovy konania vo výške 3 016,56 € na účet jeho právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. V zostávajúcej časti príslušenstva konanie zastavil. Dospel k záveru, že žalobca má podľa § 511 ods. 3 OZ nárok na vrátenie pôžičky uhradenej za žalovanú. O úrokoch z omeškania rozhodol podľa § 517 ods. 2 OZ a trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p..

Krajský súd v Nitre (v poradí druhým rozhodnutím) uznesením z 31. marca 2010 sp. zn. 9 Co 21/2010 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že prvostupňový súd nerozhodol o návrhu žalobcu na zmenu žaloby , čím odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom.

Okresný súd Nové Zámky (v poradí tretím) rozsudkom z 12. novembra 2010 č. k. 13 C 144/2006 – 237 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 9 083,35 € (273 645 Sk) s 9,5 % úrokom z omeškania ročne od 22. mája 2007 do zaplatenia a náhradu trov konania vo výške 3 643,28 €, na účet jeho právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Mal za preukázané, že prevodom z účtu žalovanej bola pôžička splácaná riadne do mája 2005 po 165,97 € (5 000 Sk) mesačne, za jún a júl uhradila žalovaná spolu 331,94 € (10 000 Sk), ktoré sa započítajú výlučne ako jej splátka dlhu na mesiace jún – september 2005, t.j. 4 x 82,98 € (2 500 Sk). Vychádzajúc z toho, že žalobca uhradil za oboch dlžníkov celý nedoplatok pôžičky, má právo na vrátenie časti dlhu, ktorý uhradil za žalovanú (do výšky jej nesplatennej časti) . Tento podiel predstavuje $\frac{1}{2}$ z nesplateného dlhu na pôžičke, t.j. sumu 9 415,29 € (283 645 Sk), z ktorej bola odpočítaná uvedená suma 331,94 € (10 000 Sk) . V takto určenej výške (§ 511 ods. 3 OZ) na žalobcu prešlo právo na náhradu plnenia. Námietku premlčania vznesenú žalovanou nepovažoval za dôvodnú, pretože k premlčaniu nemohlo dôjsť ani po zmene právneho titulu nároku žalobcu po zaplatení dlhu žalobcom na účet jeho matky dňa 20. februára 2007 (premlčacia lehota tohto nároku, ktorá je podľa § 101 OZ trojročná začala plynúť najskôr dňa 21. februára 2007 t.j. deň po úhrade celého dlhu žalobcom, resp najneskôr dňa 21. mája 2007, kedy sa žalovaná z uznesenia súdu dozvedela o tom, že žalobca uhradil aj jej časť dlhu), v oboch prípadoch však nemohlo dôjsť k premlčaniu nároku žalobcu podľa § 511 ods. 3 OZ, pretože tento nárok bol žalobcom uplatnený (najneskôr dňa 22. januára 2009, t.j. trojročná premlčacia lehota do uplatnenia tohto nároku žalobcom na súde neuplynula. O úrokoch z omeškania rozhodol podľa § 517 ods. 2 OZ a trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p..

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Nitre (v poradí tretím rozhodnutím) rozsudkom z 28. februára 2011 sp. zn. 9 Co 4/2011 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.) potvrdil a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 261,14 € k rukám jeho právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Uviedol, že nie je sporné, že zostatok dlhu vo výške 18 830,58 € (567 290 Sk) zaplatil veriteľke žalobca a dlh účastníkov (titulom pôžičky) tým zanikol. Žalovaná jednoznačne, nad akúkoľvek rozumnú pochybnosť, nepreukázala svoje tvrdenia o tom, že mesačnú splátku vo výške 165,97 € (5 000 Sk) splatila len sama za seba. Žalobcovi ako jednému z dlžníkov vzniklo právo požadovať náhradu za ním poskytnuté plnenie vo výške podielu pripadajúceho na spoludlžníčku – žalovanú v súlade s ust. § 511 ods. 3 OZ. Odvolací súd sa stotožnil aj s právnym posúdením žalovanou vznesenej námietky premlčania. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p..

Rozsudok krajského súdu, ako aj súdu prvého stupňa, napadla dovolaním žalovaná. Navrhla ho zmeniť tak, že dovolací súd návrh žalobcu zamietne. Namietala, že odvolací ani prvostupňový súd neustálil predmet sporu t. j. sumu, ktorú je povinná zaplatiť žalobcovi a že dokazovanie súdu nevyhodnotili v súlade s § 132 O.s.p. Z tejto skutočnosti vyvodzovala odňatie jej možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že nie sú naplnené dôvody prípustnosti dovolania podľa § 237 O.s.p. a navrhol dovolanie ako neodôvodnené zamietnuť. Z obsahu spisu je nepochybne zrejmé, vrátenia akej dlžnej sumy sa žalobca v konaní proti žalovanej domáhal. Nesúhlasil s tvrdením žalovanej, že bola opomenutá zásada hodnotenia dôkazov uvedená v ustanovení § 132 O. s .p. a to len preto, že dôkazy neboli vyhodnotené v jej prospech .

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania, t.j. či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré v zmysle § 236 a nasledujúcich O.s.p. možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej

stránke zásadného významu, alebo ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalovanej nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, prípustnosť dovolania . Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané, a nejde ani o prípad týkajúci sa neplatnosti zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4. Dovolanie žalovanej preto nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Dovolanie žalovanej by mohlo byť procesne prípustné, len ak by konanie, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných vád uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (aj rozsudku) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných vád taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných vád v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len

jednoznačné (všetky pochybnosti vylučujúce) zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných vád.

Dovolateľka namietala, že hodnotenie dôkazov odvolacím súdom nebolo v súlade s § 132 O.s.p., čím jej súd odňal možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.)

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva, napr. právo na doplnenie alebo opravu nesprávneho, neúplného alebo nezrozumiteľného podania, právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu a pod.

K námietke žalovanej uvedenej v dovolaní, že súdy nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania, treba uviesť, že zmysle § 132 O.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nemožno považovať za postup odporujúci § 132 O.s.p. ak sa hodnotenie vykonaných dôkazov nezhoduje s názorom účastníka konania. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považované za vadu konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ by aj súd nesprávne vyhodnotil niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – vid' § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.).

Možno teda uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok žalovanej odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n í e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 17. augusta 2011

JUDr. Daniela Š v e c o v á , v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :
Hrčková Marta